

“L'ivresse de Noé”, par Giovanni Bellini (Italie 1430-1516)

Exégèse de Rachi

Le quatrième fils

Rachi justifie la malédiction du fils de Ham, par le fait que Ham empêcha son père d'avoir un quatrième enfant.

En effet, s'appuyant sur une lecture midrashique, Rachi considère que Ham n'aurait pas seulement vu la nudité de son père, mais qu'il l'aurait castré.

בראשית פרק ט

(כד) וייקץ נח מיינו וידע את אשר עשה לו בנו הקטן:
(כה) ויאמר ארור כנען עבד עבדים יהיה לאחיו:

רש"י

(כה) ארור כנען - אתה גרמת לי שלא אוליד בן רביעי אחר לשמשני, ארור בנך רביעי להיות משמש את זרעם של אלו הגדולים, שהוטל עליהם טורח עבודתי מעתה. ומה ראה חם שסרסו, אמר להם לאחיו אדם הראשון שני בנים היו לו, והרג זה את זה בשביל ירושת העולם ואבינו יש לו שלשה בנים ועודנו מבקש בן רביעי:

Genèse chapitre 9

24- Noé, réveillé de son ivresse, connut ce que lui avait fait son plus jeune fils,
25 - et il dit : "Maudit soit Canaan ! Qu'il soit l'esclave des esclaves de ses frères !»

Rachi (1040 – 1105)

Maudit soit Canaan : c'est toi (Ham) qui a entraîné que je n'ai pas de quatrième fils pour me servir, alors maudit soit ton quatrième fils qui servira la descendance de ces deux grands (Sem et Japhet), sur lesquels tu fais reposer le poids de me servir, à partir de maintenant. Et pourquoi Ham le castra-t-il (Noé) ? Il dit à ses frères : « Le premier homme eut deux fils, et l'un tua l'autre pour l'héritage du monde, et notre père a déjà trois fils, et il en voudrait un quatrième ! »